

гаты. Общата злочестина сближила сърбитѣ и българитѣ. Въ тежко робство тѣ взели да се обичатъ и да си помагатъ единъ на другъ. Много пѣсни, разкази и поговорки били измислени и пѣени отъ еднитѣ и другитѣ за юнаци, за борци, за войводи. Общото тежко робство накарало всѣки народъ да живѣе само въ своята земя. Срѣдището на българитѣ било въ Мизия, Тракия и Македония, а срѣдището на сърбитѣ било въ Шумадия, Рашка и Черна гора. Въ Босна, Херцеговина и Хърватско живѣели хървати. Голѣма частъ отъ бошняцитѣ, съ цель да запазятъ имоти и властъ, се потурчили, но езикътъ имъ останалъ хърватски. Много бошняци потурнаци достигнали въ Турция да станатъ паши, пълководци, везири. И българи потурнаци достигали до такива служби и чинове.

Презъ турското робство българи и сърби търгували заедно. Често жалѣли за старата си свобода, правили бунтове, борили се за право и наука, но турцитѣ и гърцитѣ не ги оставяли да се освободятъ. Българитѣ не се различавали по вѣра, но се различавали по съзнание, по прави, обичаи, облѣко, езикъ и др.

Въ светогорскитѣ манастири български и сръбски калугери живѣели смѣсено. Богослужението имъ било едно и сжщо, но сърбитѣ, като далечъ отъ Цариградъ, не усѣщали тъй тежко грѣцкото иго, а българитѣ живѣли близу и смѣсено съ гърцитѣ и фанариотитѣ, та последнитѣ искали да имъ наложатъ грѣцки книги, грѣцки дрехи и грѣцки езикъ. Въ сръбскитѣ градове нѣмало грѣцки учители, а въ България били разпратени отъ цариградскитѣ фанариоти многобройни грѣцки учители, писари, дякони, свещеници и владици. Така българитѣ били подложени на погърчване. Мнозина отъ тѣхъ почнали да се наричатъ гърци и да бърятъ разваленъ грѣцки езикъ.

Тѣзи българи именно разгнѣвили българския монахъ въ Света гора Отецъ Паисия, който укорявалъ